

УДК 332.146.2:330.34:338.244.47

**IMPLEMENTATION OF THE GREAT CONSTRUCTION PROGRAM
IN UKRAINE: RESULTS OF 2020****РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОГРАМИ «ВЕЛИКЕ БУДІВНИЦТВО» В УКРАЇНІ:
ПІДСУМКИ 2020 РОКУ****Yurchenko A.S. / Юрченко А.С.**
postgraduate / аспірант.

ORCID: 0000-0003-2051-1986

*National Transport University, Kyiv, M. Omelianovycha-Pavlenka., 1, 01010**Національний транспортний університет, Київ, М. Омеляновича-Павленка, 1, 01010*

Анотація. В роботі розглядаються результати реалізації Національної програми «Велике будівництво» в Україні у 2020 році в умовах децентралізації управління. Наведено передумови схвалення Національної програми та її завдання. Представлено планові та фактичні показники реалізації програми по областях країни. Встановлено, що програма реалізується успішно.

Ключові слова: будівництво, програма, дороги, мости, фінансування, соціальні об'єкти, соціальна інфраструктура, транспортна інфраструктура.

Вступ.

Однією з важливих проблем стабільного розвитку України, покращення рівня життя населення є формування сучасної транспортної та соціальної інфраструктури. У 2020 році в Україні було розроблено та схвалено амбітну програму «Велике будівництво», яка передбачала комплексне вирішення проблем транспортного та соціального розвитку всіх регіонів України. Особливістю програми є її провадження в умовах децентралізації влади, розподілу відповідальності між центральними та місцевими органами влади.

Дослідження ходу реалізації програми «Велике будівництво» в Україні базувалося на вивченні матеріалів, представлених у засобах масової інформації та офіційних електронних інформаційних базах даних органів влади.

1. Передумови схвалення програми «Велике будівництво»

Протягом тривалого періоду часу більшість питань у сфері освіти, охорони здоров'я перебувала в компетентності центральних органів влади. Через відсутність коштів будівництво та ремонт місцевих доріг практично не фінансувалися місцевими органами влади. Під час децентралізації та передачі повноважень на місця, з'ясувалося, що значна кількість місцевих громад була не готова прийняти на баланс та утримувати заклади охорони здоров'я із застарілим обладнанням, школи та дороги, які багато років не ремонтувалися.

Для забезпечення громадянам країни гідних умов проживання та якісних соціальних послуг Президентом України та Кабінетом Міністрів України була спільно ініційована державна програма «Велике будівництво». Метою програми стали розвиток та покращення соціальної інфраструктури в регіонах країни, а саме: масштабне будівництво та капітальний ремонт шкіл, дитячих садків, приймальних відділень лікарень, стадіонів та автомобільних доріг.

2. Завдання програми «Велике будівництво» та їх виконання

Програма «Велике будівництво» розрахована на п'ять років і фінансується

з Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) та коштів Державного агентства автомобільних доріг України («Укравтодору»). Щодо частини програми, яка стосується будівництва доріг, то за 5 років у рамках програми планується ввести в експлуатацію близько 24 тисяч кілометрів доріг.

У січні 2020 року була схвалена Дорожня стратегія – 2020. Згідно неї, за рік має бути побудовано та відремонтовано не менше 4 тисяч кілометрів доріг [7]. Кошти на ремонт планувалося залучити з Дорожнього фонду (31,5 млрд грн на дороги державного значення, 22,17 млрд грн на дороги місцевого значення), з державних гарантій (близько 20 млрд грн), від міжнародних партнерів: ЄБРР, Світового банку й Інвестиційного банку (близько 4,3 млрд грн). [6]

У державному бюджеті на фінансування програми «Велике будівництво» в частині розвитку мережі й утримання доріг державного значення «Укравтодором» передбачено 38 млрд грн.

Також заплановані проекти будівництва Запорізького мосту, реконструкції Варварівського розвідного мосту у Миколаєві та підготовка проектної документації для Кременчуцького мосту.

До плану було внесено будівництво нових об'їзних доріг та підвищення безпеки руху на дорогах. Об'їзні шляхи у 2020 році планують збудувати у Дніпрі, Львові, Житомирі, Рівному, Тернополі, Береговому, Дунаївцях та Кобилянці. Загалом 101,5 км. Також уряд планує розширити мережу швидкісних доріг.

У 2020 році у Дорожньому фонді заплановано витратити на безпеку на дорогах 3,2 млрд грн. Тільки на інфраструктуру безпеки скерують 1,5 млрд грн: 35 кільцевих розв'язок; 20 різнорівневих пішохідних переходів; 500 пішохідних переходів в місцях, де найчастіше стають ДТП; ліквідацію 16 ділянок з найбільшою кількістю ДТП. [6]

Також програма «Велике будівництво» передбачала уведення в експлуатацію у 2020 році 389 об'єктів соціальної інфраструктури: дошкільних навчальних закладів, закладів середньої освіти, спортивних споруд, амбулаторій, лікарень. Ці проекти частково фінансувалися з Державного фонду регіонального розвитку. У першому варіанті бюджету на Фонд було передбачено 7,5 млрд грн, але тепер його фінансування урізали до 4,9 млрд грн. З цієї суми 4,7 млрд грн підуть на реалізацію «Великого будівництва». [1]

Хоча програма «Велике будівництво» стартувала 1 березня 2020 року, на 68 об'єктах в 17 областях було розпочато дорожні роботи ще у лютому цього ж року. Повний перелік доріг, на яких уже стартували роботи, представлений на сайті Кабінету міністрів України [4]. У цілому, станом на 2 березня чиновники уже звітували про старт будівельних робіт на понад 300 об'єктах.

Станом на 28.05.2020 з державного фонду регіонального розвитку було профінансовано 1,5 мільярди гривень для будівництва об'єктів у всіх регіонах України. Це перша частина фінансування з 4,9 млрд грн, що заплановані цього року в державному бюджеті на реалізацію проектів ДФРР, в тому числі програми Президента «Велике будівництво».

Зняття карантинних обмежень з травня 2020 року дозволило прискорити реалізацію проектів, що були включені до програми «Велике будівництво». На кінець 2020 року центральними та територіальними органами влади було

прозвітовано про успішність реалізації запланованих проєктів. За 11 місяців програма «Велике будівництво» продемонструвала рекордні результати: загалом по Україні: було збудовано 117 дитячих садків, 142 загальноосвітні навчальні заклади, 212 приймальних відділень, 117 спортивних об'єктів (табл.1) [5].

Таблиця 1

**Кількість фактично споруджених об'єктів за програмою
«Велике будівництво» у 2020 році**

Області України	Дошкільні навчальні заклади	Загальноосвітні навчальні заклади	Приймальні відділення	Спортивні об'єкти
Вінницька	5	5	10	5
Волинська	3	7	7	2
Дніпропетровська	5	5	15	4
Донецька	5	5	11	5
Житомирська	6	11	7	6
Закарпатська	5	5	8	7
Запорізька	4	9	9	5
Івано-Франківська	5	5	9	5
Київ	5	2	0	4
Київська	7	6	13	5
Кіровоградська	5	5	7	5
Луганська	4	7	5	4
Львівська	5	6	9	5
Миколаївська	5	5	6	0
Одеська	6	5	13	6
Полтавська	5	5	8	5
Рівненська	5	5	7	5
Сумська	5	5	7	5
Тернопільська	5	5	6	6
Харківська	5	5	15	5
Херсонська	6	6	8	6
Хмельницька	1	7	10	3
Черкаська	0	6	8	4
Чернівецька	5	5	5	5
Чернігівська	5	5	9	5
Разом по Україні	117	142	212	117

Джерело: складено за [5]

Як бачимо, порівняно із запланованою кількістю об'єктів (389) їх фактична кількість склала 588, що перевищило плановий показник на 50,3%. Також, по всій країні було відремонтовано та побудовано 3900 км доріг національного і 2 тис. км доріг місцевого значення.

Загальне фінансування проєктів програми «Велике будівництво» у 2020 році склало 5 454 493 тис. грн. З них 57% - за рахунок державних коштів, 43% - за рахунок коштів місцевих територіальних громад.

Реалізація проєктів програми «Велике будівництво» у 2020 році надала можливість вирішити низку завдань соціально-економічного розвитку країни. Зокрема, це створення тисяч нових робочих місць, покращення умов проживання мешканців територіальних громад, покращення транспортного сполучення між населеними пунктами та прискорення доставки вантажів і пасажирів, зниження рівня аварійності на автомобільних дорогах, покращення рівня медичного обслуговування безпосередньо на місцях, надання рівних можливостей освіти дітям міст і сіл.

Висновки

У запропонованій статті представлено огляд результатів реалізації програми «Велике будівництво» в Україні. Було встановлено, що попри всю складність 2020 року через дію коронавірусу COVID-19 та необхідність проведення протипандемічних заходів на рівні держави, напруженість на Сході України, було здійснено важливий крок до розбудови економіки країни, покращення рівня добробуту її населення, стимулювання ділової активності, покращення транспортної інфраструктури та зміцнення позицій країни на світовому просторі.

Література:

1. «Велике будівництво»: як змінилося фінансування в бюджеті-2020. <https://www.slovoidilo.ua/2020/04/14/infografika/finansy/velyke-budivnyctvo-yak-zminylosya-finansuvannya-byudzheti-2020> (дата заходу: 20.05.2020)

2. Велике будівництво: Які амбітні плани поставив перед собою уряд Гончарука і пішов у відставку. https://zik.ua/article/velyke_budivnytstvo_yaki_ambitni_plany_postavyv_pered_soboi_uruad_honcharuka_i_pishov_u_vidstavku_961258 (дата заходу: 16.03.2020)

3. З ДФРП профінансовано 1,5 мільярда гривень на об'єкти «Великого будівництва». <https://bigbud.kmu.gov.ua/news/post-29> (дата заходу 5.08.2020)

4. На 68 об'єктах у 17 областях вже розпочато дорожні роботи, - Владислав Криклій. <https://www.kmu.gov.ua/news/na-68-obyektah-u-17-oblastyah-vzhe-rozpochato-dorozhni-roboti-vladislav-kriklj> (дата заходу: 20.04.2020)

5. Національний проєкт «Велике будівництво» (2020 рік) <https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=f6114e96a5654f2b8a75ec7f4901abd9> (дата заходу 9.01.2021)

6. Ремонти доріг та інфраструктура безпеки: що передбачає дорожня стратегія на 2020 рік? <https://hromadske.ua/posts/uryad-prezentuvav-dorozhnyu-strategiyu-na-2020-rik-sho-vona-peredbachaye> (дата заходу 8.10.2020)

7. Уряд затвердив Дорожню стратегію-2020: за рік відремонтувати не менше 4

тис. км доріг <https://www.kmu.gov.ua/news/uryad-zatverdiv-dorozhnyu-strategiyu-2020-za-rik-vidremontuvati-ne-menshe-4-tis-km-dorig> (дата заходу 01.03.2020)

Abstract. *The article is devoted to the study of the results of the implementation of the National Program "Large Construction" in Ukraine in 2020 in the context of decentralization of management. The preconditions for the approval of the National Program and its tasks are given. The planned and actual indicators of the program implementation by the regions of the country are presented. It is established that the program was implemented successfully.*

Key words: *Construction, program, roads, bridges, financing, social facilities, social infrastructure, transport infrastructure*

Науковий керівник: д.е.н., проф. Бондар Н.М.

© Юрченко А.С.